

OPĆINA I NASELJE KLOŠTAR PODRAVSKI

Kloštar Podravski je općinsko središte te uz naselje Kloštar Podravski u istu općinu spadaju i naselja Budančevica, Prugovac i Kozarevac.

Općina je u sastavu Koprivničko-križevačke županije.

Površina općine iznosi 51.47 km².

Prema zadnjem popisu stanovništva 2021 godine, sva naselja su brojala ukupno 2766 stanovnika.

Naselje Kloštar Podravski je smješteno u plodnoj Panonskoj nizini, u sredini Podravine. Sjeverno, nakon nekoliko kilometara, prolazi rijeka Drava koja je ujedno i granica sa Mađarskom.

Između Drave i Kloštra se nalazi poznati prirodni pjeskoviti fenomen podravski Pesci ili tzv. Podravska Sahara.

Sa južne strane se naziru obronci Bilogore, gorja udaljenog nekoliko kilometara.

Kroz centar Kloštra Podravskog prolazi Podravska magistrala, koja povezuje Kloštar prema zapadu sa Đurđevcom i Koprivnicom te se dalje nastavlja uz rijeku Dravu prema Varaždinu i Čakovcu. Nakon Đurđevca se cesta južno usmjeruje prema Bjelovaru i dalje prema Zagrebu. Na istočnoj strani, Podravska magistrala povezuje Kloštar Podravski sa Pitomačom i Viroviticom te se nastavlja, uz tok rijeke Drave, prema Osijeku.

Sporednim je cestama Kloštar Podravski povezan sa naseljima Prugovac (preko naselja Budančevica) te sa naseljima Podravske Sesvete na sjeveru i južno sa naseljima Dinjevac i Kozarevac. U blizini je i naselje Kalinovac, koje dodiruje Podravsku magistralu između Kloštra Podravskog i Đurđevca. Na suprotnoj strani, prije Pitomače, nalazi se naselje Kladare. Kloštar Podravski se nalazi na tromeđi, podjednako udaljen od županijskih središta Koprivnice, Virovitice i Bjelovara.

Sa istim je gradovima povezan i željezničkom prugom te je važno željezničko čvorište tog dijela Hrvatske.

Prema zadnjem popisu stanovništva, naselje Kloštar Podravski je imalo 1707 stanovnika. Do nedavno, najveći dio stanovništva se bavio poljoprivredom. Ali je zbog loše nacionalne poljoprivredne politike prošlih desetljeća i uvoznčkog lobija, sve je manje malih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava opstalo, usprkos plodnoj zemlji. Većina obitelji je ostavila nešto tla za obradu za obiteljske potrebe ili sitni uzgoj povrtlarskih kultura koje se više isplate nego, kao ranije, kukuruz i žito. Dio poljoprivrednika uzgaja duhan, dok se dio okrenuo plasteničkoj proizvodnji povrća ili cvijeća.

Isto se desilo i sa uzgojem stoke. Ranije su mnoge obitelji mogle preživjeti od nekoliko krava i svinja, te nešto peradi, dok se danas isplate tek veća stada na farmama zbog niske otkupne cijene mlijeka i mesa.

Poljoprivredna zemljišta su se, zbog neisplativosti, prodavala ili dala u najam većim poljoprivrednim gospodarstvenicima koji su uspjeli opstati kreditnim zaduženjima i velikim ulaganjima.

Stanovnici su se okrenuli poduzetništvu, zaposlenju u većim firmama u okolici ili odlaskom na rad u inozemstvo.

Nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju, općina Kloštar Podravski se počinje razvijati uz pomoć sredstava iz fondova EU-a. Sagrađen je kružni tok u centru Kloštra Podravskog, obnavljaju se i nadograđuju okolne prometnice i infrastruktura.

Napravljena je nova osnovna škola, uređuju se i grade vrtići, sve u cilju zadržavanja mladih obitelji od iseljavanja u veće gradove ili inozemstvo.

Na prostoru općine Kloštar Podravski djeluju brojne udruge civilnog društva. Za istaknuti je Dobrovoljno vatrogasno društvo Kloštar Podravski koje je osnovano pred kraj 19. stoljeća. I DVD Prugovac kao i DVD Kozarevac imaju svoju dugu tradiciju. Postoje 3 nogometna kluba sa pripadajućim nogometnim igralištima (u Kloštru Podravskom, Prugovcu i Kozarevcu).

Također na prostoru općine djeluju i dvije župe: Kloštar Podravski (u koju spadaju Budančevica te Prugovac, sa svojim sakralnim objektima) i župa Kozarevac, koje pripadaju Varaždinskoj biskupiji.

NASELJE BUDANČEVICA

Naselje Budančevica se nalazi uz Podravsku magistralu te se nastavlja na zapadni dio Kloštra Podravskog.

Sporedna cesta u središtu Budančevice vodi prema naselju Prugovac.

Na južnom dijelu Budančevice je smještena željeznička pruga, koja smjerom Koprivnica-Virovitica prati Podravsku magistralu. Tu se pruga odvaja i prema Bjelovaru čineći taj dio važnim čvorištem.

Iako je željeznička stanica smještena u Budančevici, stanica nosi ime Kloštra Podravskog, kao općinskog središta.

Prema posljednjem popisu stanovništva 2021. godine, Budančevica je brojala 399 stanovnika.

Stanovništvo se bavi poljoprivredom, malim poduzetništvom, te je zaposleno u okolnim firmama.

Nakon pruge, pored ceste Budančevica-Prugovac, nastala je mala poduzetnička zona.

Nedavno je uređen i dječji park u sklopu dječjeg vrtića koji se nalazi uz Podravsku magistralu.

NASELJE PRUGOVAC

Naselje Prugovac je smješteno na rubnim dijelovima obronaka Bilogore.

Cestovno je povezano lokalnom cestom prema Budančevici, gdje se spaja sa Podravskom magistralom. Prema jugu, cesta se nastavlja presjecajući Bilogoru sve do Bjelovara. Prvo naselje do Prugovca prema Bjelovarskoj strani je Suha Katalena.

Nedavno je asfaltirana i poprečna cesta prema Kozarevcu što je značajno skratilo putovanje prema tom dijelu općine.

Okolni dio Prugovca je idealan, zbog pjeskovitog tla, za vinogradarstvo. Zbog postavljene infrastrukture prema Suhoj Kataleni, uz cestu su niknuli brojni vinogradi i klijeti.

Uz vinogradarstvo, stanovništvo se bavi poljoprivredom te su zbog kvalitetnog tla niknuli brojni plastenici u kojima se najviše uzgaja povrće. Dio stanovnika se bavi voćarstvom. Ima i nekoliko malih poduzetnika.

Zbog okolnih šumskih područja, aktivna je i lovačka udruga koja se, uz planski lov, bavi i hranjenjem i brigom o brojnoj divljači.

Aktivna je i vinogradarska udruga kao i druge udruge koje se bave očuvanjem tradicijske baštine.

Dobrovoljno vatrogasno društvo Prugovac također ima dugu tradiciju kao i druga vatrogasna društva na prostoru općine.

U Prugovcu djeluje područna škola te nakon 4. razreda učenici nastavljaju osnovno obrazovanje u osnovnoj školi u Kloštru Podravskom.

Prema posljednjem popisu stanovništva 2021. godine, Prugovac je brojio 586 žitelja.

NASELJE KOZAREVAC

Naselje Kozarevac je povezano lokalnom cestom sa Podravskom magistralom sa kojom se spaja u centru Kloštra Podravskog. Na suprotnom kraju se tom cestom može doći do Bjelovara kroz obronke Bilogore.

Kozarevac je usjećen u rubni dio obronaka Bilogore.

Kao i ostala podbilogorska naselja, kraj je bogat vinogradarstvom. Jedna od poznatih obiteljskih vinogradarskih destinacija se nalazi na Veselom Brijegu, prije Kozarevca, pored ceste prema Kloštru Podravskom.

Dio stanovništva se bavi poljoprivredom, stočarstvom te se u plastenicima uzgaja povrće a ima i voćnjaka. Nekoliko obitelji se bavi uzgojem duhana.

Zbog blizine šumskih prostora, razvija se i šumarstvo.

Brdski dio blizu Kozarevca nadaleko je poznat po terenu za motocross pod nazivom Karasov brijeg, na kojem se odvijaju utrke u otvorenom prvenstvu Hrvatske u motocrossu.

I tu djeluju razne udruge i društva od kojih se posebno ističe gotovo 1 stoljeće staro dobrovoljno vatrogasno društvo Kozarevac.

2019. godine je u župnoj crkvi svetog Franje Ksaverskog održana svečana sveta misa povodom dvjestote obljetnice postojanja župe koju je predvodio varaždinski biskup Josip Mrzljak.

Pored župne crkve se nalazi i područna škola Kozarevac. Nakon 4 godine učenici nastavljaju svoje osnovno obrazovanje u osnovnoj školi u Kloštru Podravskom.

Prema zadnjem popisu stanovništva 2021. godine, Kozarevac je brojao 492 stanovnika.

POVIJEST KLOŠTRA PODRAVSKOG

Kloštar Podravski se pod imenom Grabovnik, odnosno Gorbonog ili Gorbonuk, spominje kao srednjovjekovno vlastelinstvo na širem prostoru današnjeg Kloštra Podravskog.

Gorbonog se kao toponim spominje već 1237. godine.

Prema povijesnim zapisima spominje se još 1262. kao mjesto na krajnjem istoku plemenske župe Komarnice pod imenom Gorbonuk.

Kako je napisano u ispravi izdanoj 1334. godine, potomci kneza Saguda su imali jedanaest mlinova na potoku koji je tekao kroz mjesto.

Kao imanje plemićke obitelji, Gorbonog se spominje u 13. te početkom 14. stoljeća, kad je obitelj izumrla.

Spominje se i franjevački samostan koji je djelovao od 1292. do 1552. godine. Po njemu je Kloštar dobio ime, kao izvedenica njemačke riječi "kloster" što znači samostan.

Franjevci su izgradili crkvu Svetog Adrijana na prostoru Kloštra pa je taj dio naselja dobio ime Oderjan.

Na vlastelinstvu Grabovnik postojalo je trgovište Grabovnik, koje je ujedno bilo i najvažnije naselje na tom prostoru.

Vlastelinstvo Grabovnik je nestalo 1538. godine.

Zatim se spominje još u dokumentima i kaštel Grabovnik od 1461. godine do uništenja 1552. godine. Nalazio se na današnjem lokalitetu Gradina kraj Kloštra Podravskega.

Uz kaštel je postojalo i naselje Pridvorje s kapelom Svetog Ladislava.

Nakon pada Virovitice 1552. godine, zbog straha od Turaka, stanovništvo napušta ove krajeve.

Današnje naselje Kloštar Podravski nastaje potkraj 17. stoljeća, kad se od 1683. godine stanovništvo počelo vraćati u te prostore.

Obnovom župe Sv. Benedikta 1702. godine Kloštru su pripadala i naselja Oderjan, Prugovac i Kozarevac.

